

Nov udarec podivjanega fašizma po naših rojakh

Fašisti so ustavili »Edinost«, zibelko narodne zavednosti med primorskimi Slovenci. — To nečuvano nasilje pa ne more ubiti v sričih zasluženih bratov ljubezni do rodne grude.

Prišlo je, kar smo že davno pričakovali. Fašistični režim v sosedni državi je šel do skrajnih meja teptanja narodnih manjšin in ugasnil luč edinem velikemu slovenskemu dnevniku na Primorskem.

Kalvarija slovenskega tiska in naše manjštine na Primorskem je znana. Popisana in namenoma misel, da bi mogel naš narod tudi v mejanje italijanske države nadaljevati samovolje narodno življenje, podajoč svoje ostalo delovanje interesom in ciljem italijanske države.

Toda ti misel je bila izraz našega prevelikega optimizma in vere v dobroto in poštenost Italijanov. Pozneje divjanje fašističnega režima je pokazalo, da je tudi ta zadnja nuda pokopana in da se je treba pripraviti na najhujše, na nasilno iztrebljenje in raznoredovanje.

»Edinost« je ustavljena in malo je upanja, da bi fašistovske oblasti dovolile novega ravnatelja. Način, kako so fašistovske oblasti odvzeli »Edinost« ravnatelja in s tem možnost nadaljnega izhajanja, je naš javnosti dobro znani. Šikane so bile tako bedasto utemeljene, da so le izraz res peklenike hudobije.

Toda fašistovski nasilniki so se uračunali. Poletovno setev »Edinost« je že premogočna. Ogenj narodnih idealov je že presel v kri in žile. Naša materinsčina na Primorskem je fundament, ki se da iztrebiti samo z brutalno silo. Fašizem se ni ustavil niti pred takim sredstvom in napoveduje in pripravlja gospodarski polom našega naroda, da bi potem izvedel italijansko kolonizacijo.

Duh »Edinosti« živi in deluje premočno med našimi zaslužnimi brati, da bi mogoč faziom popolnoma zatreli njihovo narodno zavest in ljubezen do vsega, kar je slovensko.

Zgodovina nas uči, da so pravice težje narodov še vedno zmagale in da je naš svetlo narodov nad narodi bilo vedno obsojeno na pogin.

Že danes iztega duh »Edinosti« svoje začitne roke nad vsem primorskim ozemljem. Trdno smo pripravljeni, da bo ta njezina duh ostal na svetih tleh naše domovine ob primorski Adriji do trenutka, ko napoči dan vstajanja.

Vero v ta zadnji dan naše borbe na Primorskem nam krepi fašizem sam in v nemali meri tudi njegov najnovejši zločin nad pravicami svobodnega naroda, njegova ustavitev tržaške »Edinosti«.

»Edinost« so ustanovili v sedemdesetih letih tržaški rodoljubi, ki so se zbirali v Trobčevi hiši pri Sv. Ivanu. Prebujevalni pokret je potreboval nujno svoje posebno glasilo. Sprva je izhajala »Edinost« dvakrat na mesec. Urejevali so jo tržaški patrioti Fran Cegnar, Viktor Dolenc, Lovro Zvab in drugi. L. 1880. je »Edinost« postala tednik. 14 let kasneje pa je list že izhajal kot dnevnik. Od tega leta naprej se je »Edinost« razvijala vsestransko. Tržaški voditelji so ji zasnovali samostojen fundament v lastni tiskarni in tik pred vojno je »Edinost« dobila tudi svoj lasten dom. Tedaj je izhajala v obsegu največjega slovenskega dnevnika. Tudi tehnično in vsebinsko je bila na vrhuncu in prednjačila je vsem slovenskim listom. Po vojni so jo hoteli zadržati. Kasneje se je moral omejevati na najtejnji obseg, dokler je niso sedaj popolnoma ustavili. V zadnjem času je pala skrajno pohlevno, tako da se ji ni moglo ničesar očitati. Odstavljeni dekret tudi navaja le popustitve in nobenega kaznivega dejanja. Ali je z začasno ustavitevjo »Edinost« definitivno zabranjena, to do pokazali že prihodnji tedni.

Po svetovni vojni in po žalostni tragediji našega Primorja na mirovni konferenci so za »Edinost« nastopili slabčasi. Prej agresivni in energični usovajalec se je moral vdati jekleni volji zgodovinskih dejstev in se pretvarjati, stopnjo po stopnjo, v kulturnega hranačevca pridobljenih duševnih postojank. V okvirju zajamčenih pravic naše-

pustila, da bi jo zdravnik pregledal. Zdravnik ji je dal lekarstvo, ki ga je jemala. Ker se bolezen ni zboljšala, je mati odvedla deklico ponovno k zdravniku. Ta je materi svetoval, naj odvede hčerko v bolnico, da jo dobro pregledajo in ugotove, na kakšni bolezni boleha. Ko so mater vprišali, če ve, kdo je deklico oskrnul, je odgovorila, da sumi po deklicini izpovedi zeta, posetnika hiše, kjer je s hčerkom stanovala. Ko je tudi deklica potrdila materino izpoved, je policija osumljena takoj aretirala. Zverinski zločinec je po poklicu mesar in stanuje na Selški cesti v Zagrebu. Zdravnik ga je preiskal in ugotovil, da je okužen s težko spolno boleznjivo. Policija ga je izročila sodišču.

Te dni je prišel detektiv v trgovino nekega trgovca prekajenim mesom na Ilici v Zagrebu in mu napovedal aretacijo. Ko ga je trgovec začuden vprašal, zakaj ga policija zasleduje, je detektiv odgovoril, da ne ve natancno. Gre pa za veliko goljufijo z državnim papirjem. Trgovec se je pokoril in odšel z detektivom na policijo. V pisarni je našel celo vrsto aretiranec, ki so se priprivali med seboj. Eden se je jezik, da je papir pošteno kupil in pošteno plačal, kar lahko vsak čas do kaže. Uradnik ga je vprašal, ali ni vedel, da je bil papir ukrazen in last Narodne prosvete. Trgovec je trdil, da je bil papir ukrazen. Tako so se zagovarjali aretirani obrtniki. Dva sinova nekega zagrebškega trgovca s papirjem sta krada papir, ki je bil last Narodne prosvete in ga prodajala znatno pod dnevnino ceno obrtnikom in tiskarnarjem. Neke manjša tiskarna je nabavila na ta način za 40 tisoč Din papirja. Policia je slaperja aretirala. Narodna prosveta je oškodovana za 120 tisoč dinarjev. Do sedaj so obrtniki poravnali tretjino škode s tem, da so plačali prizadeti ustanovitve že plačani papir. Oče ob teh mladih goljufov je izjavil, da ni plačnik za dolgove in slepije svojih sinov.

Iz vasi Nadrlja v levaškem srezu poročajo o strašnem zločinu. Metod Milovanović je prišel te dni domov precej pisan pozno v noč in je začel pretepraviti svojo ženo Ženo. Ženi je komaj uspelo, da se je iztrgala iz moževih rok in pobegnila na ulico ter počila sosedu na pomoč. Pijani mož je stekel za bežečo ženo, da bi jo ujet. Ko je pa prišel na ulico, je sam začel klicati na pomoč. Žena je pa bežala in se skrila v hiši nekega seljaka ter ga prosila, naj jo ščiti pred pijanim možem. Seljak se je oblekjal in se napotil proti Metodovi hiši. Na ulici bližu njegove hiše je pa našel mrtvega Milovanoviča. Ležal je v mlaki krvji, a na glavi je imel več smrtnih ran. Truplo je bilo razsekano s sekiro. Med tem, ko je Milovanovič tekel za svojo ženo, ga je napadel neznani zločinec in mu s sekiro razbil lobanjo. Orožniki so uvedli preiskavo. Ženo umorjenega Metoda so tako arretirali, ker je osumljena, da je najela zločinca, ki je umoril njenega moža. Orožniki so tudi arretirali tri člane ženinje rodbine, ki so osumljeni, da so sodelovali pri strašnem zločinu.

Danes se vrše v Zagrebu na čast petega rojstnega dne našega prestolonskega velike letalske tekme za kraljev zlati pokal. Vojna letala so od letela iz Novega Sada zjutraj ob 5. Letala so odpeljala preko Beograda, Kraljeva in Zaječara v Skoplje, kjer pristanejo. Nato nadaljujejo pot preko Sar-planine. Mostaria in Sarajeva v Zagreb, kamor prilete opoldne. Častniki zagrebških zračnih edicij prirede med tem na letališču letalski miting, na katerem bo najzačasnejša točka borba vojnih letal v zraku in metanje cementnih bomb. Letališče v Borongaju je v ta namen preurejeno in za gledalce so postavljene velike tribune. Gledalci plačajo samo vstopnino za fond ponesrečenih letalcev.

Pomnite in ne pozabite!
Jutri

7. SEPTEMBRA 1928.
otvorit Elitni kino Matica

svojo zimsko sezono z velefilmom

Razpaljene strasti

V glavnih vlogah

Vilma Banky in Ronald Colman

Preskrbite si torej vsi pravčasno vstopnice za
ELITNI KINO MATICA.

Proslava prestolonasledni-kovega rojstnega dne

Ljubljana je tudi letos dostojno proslavila rojstni dan kraljeviča in prestolonaslednika Petra. Na veči javnosti in mnogih privaten poslopij so vključene državne in narodne zastave. Senci, ki ne predvlecajo proslave, je omberja na ljubljanskem gradu oddala 21 topovskih strelov, danes ob 5. se pa ponovno strelci z ljubljanskega gradu za na vse zgodaj oznanili prestolonaslednikov rojstni dan. Ob 9. je bila v pravoslavni kapeli svetega Nikolaja božja liturgija, kateri so prisostvovali šestnajst oblasti in vojska, ob 10. pa je bila svetba božja v stolnici. Mašo je daroval kneževski dr. Jeglič, prisostvovali so ji pa divizijski general Nedrić, komandan mesta general Popović, vsi v ljubljanskem bivališču konzul tužil držav, zastopniki oblasti, mestni župan dr. Puc ter zastopniki raznih uradov in društiev. Cerkev je bila vzbudila polna občinstva.

Med službo božje so se čete ljubljanske garnizije razporedile po Bleiweisovi, Rimski cesti in Vegovi ulici, dočim je godba dravske divizije pod vodstvom kapelin dr. Černica stala na koncu Bleiweisove ceste. Čete so bile v paradi uniformi s čedadam in na glavah ter v polni bojni opremi. Vojaštvu je napravilo mogreno včas na Bleiweisovi cesti se je zbralo mnogo občinstva, ki je z zanimaljeno sledilo paradi.

Po končani službi božje so odšli predstavniki mesta in oblasti pred Narodni dom, na križišču Bleiweisove in Aleksandrovske ceste, kjer je bil načinjen dešifrir vojakov. Generali in višji častniki so odjihali in pregleđali cete. Komandan divizije je vskočil četno pozdravil po starem običaju: »Pomoži bog, junaci!«, na kar je začil pozdrav: »Bog ti pomaga!«

Po pregledu se je general s spremljivom ustavil pred Narodnim domom, na kar so čete dešifrale. Vse čete so dešifrale v vzorčni redu. Dešifra se dva polka ljubljanske garnizije z mitralješkimi četami in bataljon biciklistov pod vodstvom majorja Jakšiča. Dešifri, ki je trajal skoraj pol ure, je zaključila latinska artilerijska. Vojaštvu se je nato vrnilo v vojašnice, divizijski komandan pa je odšel sprejemati četničke vojne. Drevni ob 20. bo bakljada z vojaško godbo po mestu.

Slavnostni kongres narodnega delavstva

V proslavo 20-letnice obstoja strokovne organizacije narodnega delavstva priredil Narodno strokovna zveza v nedeljo, dne 9. septembra t. l. na Taboru slavnostni kongres narodnega delavstva. Spored proslave je nasledil:

V petek sprejem češkoslovaških gostov v Ljubljani in westfalskih Slovencev na Jesenicih. V Ljubljani se vrši po prek dneva konferenca za ustanovitev slovenske internationale. Včeraj prijateljski sestanek s Čehoslovaki.

V soboto dopoldne ob 10. v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti v nedeljo redno letno delegatsko zborovanje NSZ. Popoldne ogledovanje velesejma. Včeraj prijateljski večer na čast predsedniku NSZ Rudolfu Juhnu, ki proslavlja 20-letnico kot ustanovitelj v predsedniku NSZ. Na ta večer so vabljeni vsi ljubljanski člani in prijatelji. Večer se vrši ob 20. v salonu pri Lloydu na Sveti Petru cesti.

V nedeljo zjutraj ob pol 8. sprejem delegatov na kolodvoru. Po prihodu vseh vlagov skupen odhod na Tabor, kjer bo kongres narodnega delavstva. Kongres prične točno ob 9. dopoldne v veliki dvorani. Po kongresu sprejem po mestu. Sprejem, katerever na čelu bo šla godba jesenicev. Sokola, bo šel po naslednjih ulicah: Vidovdanska, Komenskega, Tavčarjeva, Miklošičeva, Marijin trg, Presernova, Aleksandrova pred Narodni dom, kjer bo skupno slikanje in razvod.

Popoldne ob 1. uri bo skupno kosilo v hotelu Tivoli, pri katerem bo igrala godba Sokola z Jesenice. Popoldne ogledovanje mesta. Včeraj odhod gostov in delegatov.

Izvrševalni odbor vabi tudi tem potom vse narodno zavedeno delavstvo, da se priključi tej veliki manifestaciji narodnega delavstva in prijaviti svojo udeležbo tajništvu v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7/II.

Ljubljana v jeseni

Izredno lepo vreme privabi na jesensko pokrajinško razstavo tudi mnogo poslovnikov, ki bi v slabem vremenu izostali. Zato je na sejnuštu tudi ob delovnikih zelo zavahno. Med posetniki prevladujejo seveda interesenti in kupci, ki povprašujejo po razstavljenih vzorcih in sklepajo kupuje. Včeraj, zlasti pa danes, je bila razstava v znamenju živahnega povpraševanja, v prvi vrsti po poljedelskih strojih in po raznih vzorcih, ki jih je razstavila Kmetijska družba. Pa tudi druge stroke so deležne splošnega zanimanja. Razstava družva »Zook« je še vedno zelo dobro obiskana in mlado društvo si je pridobil z njo mnogo prijateljev, pa tudi mnogo novih članov. Tudi naši marljivi vrtnarji bodo lahko z uspehom zadovoljeni.

Danes so že začeli prihajati interesenti iz inozemstva, zlasti iz Avstrije in iz zasedene ozemlja. Hrvoščevi prihaja od dne do neveč. Ravnateljstvo velesejma je prejelo zanimiv dopis iz Argentine, v katerem argentinski trgovci prosijo, naj bi jim poslalo podrobne prospekte in informacije o našem velesejmu. Obenem izjavljajo, da prispe prihodnje leto večja skupina argentinskih trgovcev v Ljubljano, da si ogleda velesejem in stopi z njegovim posredovanjem v stik z našimi gospodarskimi krogmi. To je nov dokaz, kolikoga propagandnega pomena je naš velesejem in kaj vse lahko dosežejo razstavljalci.

M. HOMSCHACK — RAZSTAVA KRZNA.

V paviljonu H, koja 455, in na nasprotni strani, je razstavila staru in renomirana graška krzarnarna M. Homschack svoje boilate in pestr zaloge damske kozuhov. Prekrasni pleči iz najfinje kožuhovine so sami domači modeli, ki vzbujajo splošno pozornost vseh ljubljancov. Razstavljeni pleči in jopici so iz krzna »pešanika«, »murmel«, »seal«, najfinje »astrahane« itd. Zares vredno si je ogledati to razstavo, ki je zelo lepa. Omeniti moramo, da je tvrdka

v Osijeku in Zagrebu sklenila velike kupčije in obenem dobila ogromna naročila. Tvrda pa nima v zalogi samo plaščev in jopic za dame, marved tudi plašč za gospode. Cene so konkurenčne. V Gradcu se nahaja podjetje na Radetzkystrasse 10. Priporočamo vsemu občinstvu, zlasti pa našim damam, da si kojo ge, Homschackove ogledajo.

Širokogrudna cenzura

Pepe iz uredništva je državotvoren element in nima nobenih stikov z makedonskimi puntarji. To pove na vsa usta, da mu ne bo paragraf podtekst protidržavnih namenov. Ampak mu je vseeno prišlo v roke »Makedonsko delo«, kajti je naša cenzura širokogrudna in ne zapleni vsega revolucionarnega gradiva, nikakor ne. Nekaj ga nasra državovna pošta nehotne in nevede prepelje čez mejo v ujedinjeno domovino in tako se udanost do troimeni države ruši. Ampak ne pri vseh, poselno pri Peperetu ne. On ostane slej ko prej neustrašeno na njenem branilku in bo branil, če treba z vsemi kriplji.

No, in tisto »Makedonsko delo«, ki je prišlo iz Berlina nehotne in nevede v Peperete roke, je tako bojevito. Beli grad je treba kar naskočiti s puškami, topovi in kindžali, pravijo makedonski puntarji v Berlinu. Naskočiti da ga morajo najprej Hrvati sami in če pojde juriš po sreči, da se jim pri družijo onstran barikad še drugi narodi ujedinjene Jugoslavije, tako Madonci, Crnogorci, Kosovci in še drugi. Pepe zdaj ne ve, v katero skupino narodov pa ve, kam bi deljal Crnogorce in Kosovce. Hvaležen bo makedonskim puntarjem, če mu to reč pojasnijo.

SPEKTAKL

Gimkhana igre, ki jih priredi Motoklub »Ljubljana« dne 8. t. m. na vojaški vežbi v Dev. Mariji v Polju ob prilici motociklistične dirke, bodo novost za ljubljano, ker se bodo pri nas prvič izvajale. Gimkhana so vožnje oz. igre spremnosti, ki idealno združujejo sport z družabnostjo. Vse čete so obvezni na glavo in zapesti izvajale. Gimkhana so počnejo oz. igre spremnosti, ki idealno združujejo sport z družabnostjo. Tu bomo videli vajo z otroškim vozičkom, stafeta itd. Vozač bo npr. moral med vožnjo sneti obesko klobuk z droga, ga dati na glavo in zoper obesiti na drogi,

Kalvarija

Matičičeva bojna igra se vprizori dne 8. in 9. sept. vsakokrat ob 8. uri zvečer na Kodeljevem na prostem. Predprodaja vstopnic pri tvrdki «Orient», Dunajska cesta 14.

Dnevne vesti.

— Maribor je prehitel Ljubljano. Vprašanje podaljšanja zračne proge od Zagreba do Ljubljane in Maribora je za Slovenijo velikega gospodarskega in tujskoprometnega pomena. Vsa večja mesta v Evropi imajo že zračne zvezze, samo Ljubljana in Maribor zastajati, dasi sta blizu Zagreba, kjer imajo lepo urejeno letališče in redno zračno zvezo z Beogradom. Maribor se pomenua zračnega prometa dobro zaveda in zato se je požuril, da bo do prihodnje spomladi zračna zvezza med Zagrebom in Mariborom že vpostavljena. V ta namen je potrebno samo moderato urejeno letališče, ki ga bo Maribor spomladi že imel. Mestna občina in oblastni odbor sta že dovolili potrebn kredit in tako bodo Mariborčani kmalu imeli reden zračni promet z Zagrebom in Beogradom, pozneje pa tudi z inozemstvom. Ljubljana je pa zaostala za Mariborom, dasi bi mu moralna po svoji zemljepisni legi in tudi kot pastolica Slovenije prednjačiti. Vprašanje podaljšanja zračne proge od Zagreba do Ljubljane je zaspalo, dasi je oblastni odbor Aerokluba v Ljubljani izdelal že pred meseci podrobni načrt in proračun letališča ter ga predložil vsem merodajnim činiteljem. Apeliramo na oblastni odbor in mestno občino, naj se vzameta za to važno vprašanje in storita vse, da dobi Ljubljana čim prej zračno zvezo z zunanjim svetom. Aerodrom bi stal približno en milijon dinarjev, toda ta kapital bi se v doglednem času dobro obrestoval, saj bi družba za zračni promet plačevala najemino in pozneje bi se stekali v blagajnici tudi dohodki od inozemskih zrakoplovnih družb, kajti Ljubljana ima tako važno zemljepisno lego, da bi morale nekatere važne inozemske zračne proge voditi preko nje. Prepričani smo, da se oba odločajoča činitelja, oblastni odbor in mestna občina, zavedata, kako velikega pomena bi bilo za Ljubljano in ljubljanske oblast podaljšanje zračne proge do Ljubljane in da bo to vprašanje v doglednem času ugodno rešeno. Treba je samo malo dobre volje in enostavne trgovske kalkulacije, pa bo imela Ljubljana redno zračno zvezo z zunanjim svetom že prihodnjo pomlad!

— Infanno podtkanje režimskega lista. Znano glasilo beograjske čaršije »Jedinstvo«, ki je nezakonovano pozivalo na umor voditeljev KDK in ki še vedno hujša temne elemente a la Punja Račić, da je treba obračunati z nasprotniki hegemonističnega režima z revolverji, je priobčilo v nedeljski številki infamen napad na »Jutro« in »Slovenski Narod«, češ da plačuje oba lista Trboveljska premogokarna družba. Vsa slovenska javnost ve, da naše časopisje nima nobenih dispozicijskih fondov, iz katerih bi črpalo denarna sredstva, marveč da živi samo od naročnikov, citateljev in inserentov. Samo režimski repit se lahko povzame do nesramne trditve, da plačuje »Jutro« in »Slovenski Narod« TPD. Najnam gospoda okrog »Jedinstva« dokaza, da smo dobili od TPD eno paro podpore, pa bomo verjeli, da ta revolverski zakotni lični ne životari na račun državnega denarja, ki se steka v dispozicijske fonde za zločinsko hujškanje proti poštenim ljudem odkritih in čistih rok.

— Iz poštne službe. Premeščeni sta iz Topuskega v Zagreb Ljubica Vavpotič, iz Ljubljane na Bleč pa Jožica Zavratnik.

— Dr. Ribar pod zaščito oroženikov. V nedeljo je prispel demokratski poslanec z avtomobilom v Djakovo. Čim se je pojabil njegov avtomobil v mestu, se je zbrala večja skupina meščanov, ki so začeli kričati: »doli izdajalec hrvaškega naroda, doli beograjski plačanec!« Dr. Ribarja so začeli obmetavati z gnilimi jajci. Napaden poslanec se je zatekel k orožnikom, ki so štiri demonstrante aretrirali. Pribor dr. Ribarja v Djakovo je izval med prebivalstvom splošno ogorčenje. Oblasti so aretrirale več uglednih meščanov in razputile občinski svet. To je vzbudilo v mestu še večje ogorčenje. Zanimivo je, da je bil aretriran v razrožen tudi šef policije.

— Važna opozorila udeležencem konгрesa NSZ. Udeleženci, ki ne bi slučajno imeli izkaznice za polovično vožnjo, naj na odhodni postaji kupijo cel vozni list, ki ga dajo žigosati z mokrim žigom. Na kongresu dobijo izkaznico, ki jih upravičuje do povratka s že kupljenim voznim listom. Ne ostajajte torej doma, če nimate izkaznice! — Velesemska uprava je dovolila udeležencem konгрesa NSZ polovično vstopnino za ogled jesensken razstave. Posebne vstopnice se dobijo v tajništvu NSZ in se bodo prodajale pri vhodu na delegatski zbor, v nedeljo pri vhodu v dvorano na Taboru, med obedom in popoldne v hotelu Tivoli. Vstopnica stane 5 dinarjev in je veljavna, če ima nje imejatelj znak NSZ, ki stane 1 dinar in se bo dobil tam, kjer vstopnica.

— Ostro streljanje artillerijskega polka. Na praznik 8. t. m. bo imel 16. artillerijski polk ostro streljanje iz topov vzhodno od Ljubljane do državne ceste Ljubljana - Škofljica in južno do Planinice. Zato se napovedajo vse občine v tem okraju, naj obveste vse občane, da je prepovedano hoditi po Ljubljanskem barju. Ostro streljanje se prične ob 8. zjutraj in bo trajalo do mraka.

— Ostro streljanje s strojnimi puškami. Mitraljeska četa štev. 40 pešpolka bo imela na praznik 8. tega meseca od 8. do 16. ure ostro streljanje na Rojah (prostor južno od Save med cesto Vižmarje, Tacen in Ježica, Dol. Gomeljne). V

omenjenem času je vsak dohod na strelišče prepovedan. Pot med Ježico in Dol. Gomelj bo zaprta.

— Strahota razdejanja, o katerih govorim najnovječe vesti, ki nam prihajajo iz naše zaslužnejne Primorske, presega že vse meje. »Edinstvo«, ki je skoraj 58 let budila, vzgojevala in bodrila naš narod tam dol, kjer imajo lepo urejeno letališče in redno zračno zvezo z Beogradom. Maribor se pomenua zračnega prometa dobro zaveda in zato se je požuril, da bo do prihodnje spomladi zračna zvezza med Zagrebom in Mariborom že vpostavljena. V ta namen je potrebno samo moderato urejeno letališče, ki ga bo Maribor spomladi že imel. Mestna občina in oblastni odbor sta že dovolili potrebn kredit in tako bodo Mariborčani kmalu imeli reden zračni promet z Zagrebom in Beogradom, pozneje pa tudi z inozemstvom. Ljubljana je pa zaostala za Mariborom, dasi bi mu moralna po svoji zemljepisni legi in tudi kot pastolica Slovenije prednjačiti.

Vprašanje podaljšanja zračne proge od Zagreba do Ljubljane je zaspalo, dasi je oblastni odbor Aerokluba v Ljubljani izdelal že pred meseci podrobni načrt in proračun letališča ter ga predložil vsem merodajnim činiteljem. Apeliramo na oblastni odbor in mestno občino, naj se vzameta za to važno vprašanje in storita vse, da dobi Ljubljana čim prej zračno zvezo z zunanjim svetom. Aerodrom bi stal približno en milijon dinarjev, toda ta kapital bi se v doglednem času dobro obrestoval, saj bi družba za zračni promet plačevala najemino in pozneje bi se stekali v blagajnici tudi dohodki od inozemskih zrakoplovnih družb, kajti Ljubljana ima tako važno zemljepisno lego, da bi morale nekatere važne inozemske zračne proge voditi preko nje. Prepričani smo, da se oba odločajoča činitelja, oblastni odbor in mestna občina, zavedata, kako velikega pomena bi bilo za Ljubljano in ljubljanske oblasti, da bi dobro zavzemali letališče in redno zračno zvezo z zunanjim svetom. Aerodrom bi stal približno en milijon dinarjev, toda ta kapital bi se v doglednem času dobro obrestoval, saj bi družba za zračni promet plačevala najemino in pozneje bi se stekali v blagajnici tudi dohodki od inozemskih zrakoplovnih družb, kajti Ljubljana ima tako važno zemljepisno lego, da bi morale nekatere važne inozemske zračne proge voditi preko nje. Prepričani smo, da se oba odločajoča činitelja, oblastni odbor in mestna občina, zavedata, kako velikega pomena bi bilo za Ljubljano in ljubljanske oblasti, da bi dobro zavzemali letališče in redno zračno zvezo z zunanjim svetom. Aerodrom bi stal približno en milijon dinarjev, toda ta kapital bi se v doglednem času dobro obrestoval, saj bi družba za zračni promet plačevala najemino in pozneje bi se stekali v blagajnici tudi dohodki od inozemskih zrakoplovnih družb, kajti Ljubljana ima tako važno zemljepisno lego, da bi morale nekatere važne inozemske zračne proge voditi preko nje. Prepričani smo, da se oba odločajoča činitelja, oblastni odbor in mestna občina, zavedata, kako velikega pomena bi bilo za Ljubljano in ljubljanske oblasti, da bi dobro zavzemali letališče in redno zračno zvezo z zunanjim svetom. Aerodrom bi stal približno en milijon dinarjev, toda ta kapital bi se v doglednem času dobro obrestoval, saj bi družba za zračni promet plačevala najemino in pozneje bi se stekali v blagajnici tudi dohodki od inozemskih zrakoplovnih družb, kajti Ljubljana ima tako važno zemljepisno lego, da bi morale nekatere važne inozemske zračne proge voditi preko nje. Prepričani smo, da se oba odločajoča činitelja, oblastni odbor in mestna občina, zavedata, kako velikega pomena bi bilo za Ljubljano in ljubljanske oblasti, da bi dobro zavzemali letališče in redno zračno zvezo z zunanjim svetom. Aerodrom bi stal približno en milijon dinarjev, toda ta kapital bi se v doglednem času dobro obrestoval, saj bi družba za zračni promet plačevala najemino in pozneje bi se stekali v blagajnici tudi dohodki od inozemskih zrakoplovnih družb, kajti Ljubljana ima tako važno zemljepisno lego, da bi morale nekatere važne inozemske zračne proge voditi preko nje. Prepričani smo, da se oba odločajoča činitelja, oblastni odbor in mestna občina, zavedata, kako velikega pomena bi bilo za Ljubljano in ljubljanske oblasti, da bi dobro zavzemali letališče in redno zračno zvezo z zunanjim svetom. Aerodrom bi stal približno en milijon dinarjev, toda ta kapital bi se v doglednem času dobro obrestoval, saj bi družba za zračni promet plačevala najemino in pozneje bi se stekali v blagajnici tudi dohodki od inozemskih zrakoplovnih družb, kajti Ljubljana ima tako važno zemljepisno lego, da bi morale nekatere važne inozemske zračne proge voditi preko nje. Prepričani smo, da se oba odločajoča činitelja, oblastni odbor in mestna občina, zavedata, kako velikega pomena bi bilo za Ljubljano in ljubljanske oblasti, da bi dobro zavzemali letališče in redno zračno zvezo z zunanjim svetom. Aerodrom bi stal približno en milijon dinarjev, toda ta kapital bi se v doglednem času dobro obrestoval, saj bi družba za zračni promet plačevala najemino in pozneje bi se stekali v blagajnici tudi dohodki od inozemskih zrakoplovnih družb, kajti Ljubljana ima tako važno zemljepisno lego, da bi morale nekatere važne inozemske zračne proge voditi preko nje. Prepričani smo, da se oba odločajoča činitelja, oblastni odbor in mestna občina, zavedata, kako velikega pomena bi bilo za Ljubljano in ljubljanske oblasti, da bi dobro zavzemali letališče in redno zračno zvezo z zunanjim svetom. Aerodrom bi stal približno en milijon dinarjev, toda ta kapital bi se v doglednem času dobro obrestoval, saj bi družba za zračni promet plačevala najemino in pozneje bi se stekali v blagajnici tudi dohodki od inozemskih zrakoplovnih družb, kajti Ljubljana ima tako važno zemljepisno lego, da bi morale nekatere važne inozemske zračne proge voditi preko nje. Prepričani smo, da se oba odločajoča činitelja, oblastni odbor in mestna občina, zavedata, kako velikega pomena bi bilo za Ljubljano in ljubljanske oblasti, da bi dobro zavzemali letališče in redno zračno zvezo z zunanjim svetom. Aerodrom bi stal približno en milijon dinarjev, toda ta kapital bi se v doglednem času dobro obrestoval, saj bi družba za zračni promet plačevala najemino in pozneje bi se stekali v blagajnici tudi dohodki od inozemskih zrakoplovnih družb, kajti Ljubljana ima tako važno zemljepisno lego, da bi morale nekatere važne inozemske zračne proge voditi preko nje. Prepričani smo, da se oba odločajoča činitelja, oblastni odbor in mestna občina, zavedata, kako velikega pomena bi bilo za Ljubljano in ljubljanske oblasti, da bi dobro zavzemali letališče in redno zračno zvezo z zunanjim svetom. Aerodrom bi stal približno en milijon dinarjev, toda ta kapital bi se v doglednem času dobro obrestoval, saj bi družba za zračni promet plačevala najemino in pozneje bi se stekali v blagajnici tudi dohodki od inozemskih zrakoplovnih družb, kajti Ljubljana ima tako važno zemljepisno lego, da bi morale nekatere važne inozemske zračne proge voditi preko nje. Prepričani smo, da se oba odločajoča činitelja, oblastni odbor in mestna občina, zavedata, kako velikega pomena bi bilo za Ljubljano in ljubljanske oblasti, da bi dobro zavzemali letališče in redno zračno zvezo z zunanjim svetom. Aerodrom bi stal približno en milijon dinarjev, toda ta kapital bi se v doglednem času dobro obrestoval, saj bi družba za zračni promet plačevala najemino in pozneje bi se stekali v blagajnici tudi dohodki od inozemskih zrakoplovnih družb, kajti Ljubljana ima tako važno zemljepisno lego, da bi morale nekatere važne inozemske zračne proge voditi preko nje. Prepričani smo, da se oba odločajoča činitelja, oblastni odbor in mestna občina, zavedata, kako velikega pomena bi bilo za Ljubljano in ljubljanske oblasti, da bi dobro zavzemali letališče in redno zračno zvezo z zunanjim svetom. Aerodrom bi stal približno en milijon dinarjev, toda ta kapital bi se v doglednem času dobro obrestoval, saj bi družba za zračni promet plačevala najemino in pozneje bi se stekali v blagajnici tudi dohodki od inozemskih zrakoplovnih družb, kajti Ljubljana ima tako važno zemljepisno lego, da bi morale nekatere važne inozemske zračne proge voditi preko nje. Prepričani smo, da se oba odločajoča činitelja, oblastni odbor in mestna občina, zavedata, kako velikega pomena bi bilo za Ljubljano in ljubljanske oblasti, da bi dobro zavzemali letališče in redno zračno zvezo z zunanjim svetom. Aerodrom bi stal približno en milijon dinarjev, toda ta kapital bi se v doglednem času dobro obrestoval, saj bi družba za zračni promet plačevala najemino in pozneje bi se stekali v blagajnici tudi dohodki od inozemskih zrakoplovnih družb, kajti Ljubljana ima tako važno zemljepisno lego, da bi morale nekatere važne inozemske zračne proge voditi preko nje. Prepričani smo, da se oba odločajoča činitelja, oblastni odbor in mestna občina, zavedata, kako velikega pomena bi bilo za Ljubljano in ljubljanske oblasti, da bi dobro zavzemali letališče in redno zračno zvezo z zunanjim svetom. Aerodrom bi stal približno en milijon dinarjev, toda ta kapital bi se v doglednem času dobro obrestoval, saj bi družba za zračni promet plačevala najemino in pozneje bi se stekali v blagajnici tudi dohodki od inozemskih zrakoplovnih družb, kajti Ljubljana ima tako važno zemljepisno lego, da bi morale nekatere važne inozemske zračne proge voditi preko nje. Prepričani smo, da se oba odločajoča činitelja, oblastni odbor in mestna občina, zavedata, kako velikega pomena bi bilo za Ljubljano in ljubljanske oblasti, da bi dobro zavzemali letališče in redno zračno zvezo z zunanjim svetom. Aerodrom bi stal približno en milijon dinarjev, toda ta kapital bi se v doglednem času dobro obrestoval, saj bi družba za zračni promet plačevala najemino in pozneje bi se stekali v blagajnici tudi dohodki od inozemskih zrakoplovnih družb, kajti Ljubljana ima tako važno zemljepisno lego, da bi morale nekatere važne inozemske zračne proge voditi preko nje. Prepričani smo, da se oba odločajoča činitelja, oblastni odbor in mestna občina, zavedata, kako velikega pomena bi bilo za Ljubljano in ljubljanske oblasti, da bi dobro zavzemali letališče in redno zračno zvezo z zunanjim svetom. Aerodrom bi stal približno en milijon dinarjev, toda ta kapital bi se v doglednem času dobro obrestoval, saj bi družba za zračni promet plačevala najemino in pozneje bi se stekali v blagajnici tudi dohodki od inozemskih zrakoplovnih družb, kajti Ljubljana ima tako važno zemljepisno lego, da bi morale nekatere važne inozemske zračne proge voditi preko nje. Prepričani smo, da se oba odločajoča činitelja, oblastni odbor in mestna občina, zavedata, kako velikega pomena bi bilo za Ljubljano in ljubljanske oblasti, da bi dobro zavzemali letališče in redno zračno zvezo z zunanjim svetom. Aerodrom bi stal približno en milijon dinarjev, toda ta kapital bi se v doglednem času dobro obrestoval, saj bi družba za zračni promet plačevala najemino in pozneje bi se stekali v blagajnici tudi dohodki od inozemskih zrakoplovnih družb, kajti Ljubljana ima tako važno zemljepisno lego, da bi morale nekatere važne inozemske zračne proge voditi preko nje. Prepričani smo, da se oba odločajoča činitelja, oblastni odbor in mestna občina, zavedata, kako velikega pomena bi bilo za Ljubljano in ljubljanske oblasti, da bi dobro zavzemali letališče in redno zračno zvezo z zunanjim svetom. Aerodrom bi stal približno en milijon dinarjev, toda ta kapital bi se v doglednem času dobro obrestoval, saj bi družba za zračni promet plačevala najemino in pozneje bi se stekali v blagajnici tudi dohodki od inozemskih zrakoplovnih družb, kajti Ljubljana ima tako važno zemljepisno lego, da bi morale nekatere važne inozemske zračne proge voditi preko nje. Prepričani smo, da se oba odločajoča činitelja, oblastni odbor in mestna občina, zavedata, kako velikega pomena bi bilo za Ljubljano in ljubljanske oblasti, da bi dobro zavzemali letališče in redno zračno zvezo z zunanjim svetom. Aerodrom bi stal približno en milijon dinarjev, toda ta kapital bi se v doglednem času dobro obrestoval, saj bi družba za zračni promet plačevala najemino in pozneje bi se stekali v blagajnici tudi dohodki od inozemskih zrakoplovnih družb, kajti Ljubljana ima tako važno zemljepisno lego, da bi morale nekatere važne inozemske zračne proge voditi preko nje. Prepričani smo, da se oba odločajoča činitelja, oblastni odbor in mestna občina, zavedata, kako velikega pomena bi bilo za Ljubljano in ljubljanske oblasti, da bi dobro zavzemali letališče in redno zračno zvezo z zunanjim svetom. Aerodrom bi stal približno en milijon dinarjev, toda ta kapital bi se v doglednem času dobro obrestoval, saj bi družba za zračni promet plačevala najemino in pozneje bi se

**STAR A RENOMIRANA KRZNARNA
V GRADCU (GRAZ)**

M. HOMSCHAK

je zastopana na ljubljanskem velese mu s prekrasno izbiro krzna za dame ki so izdelana po originalnih modelih.

Brezkonkurenčne cene!

Paviljon H/455

Prvovrstna izdelava!

Edgar Wallace:

TRIJE PRAVIČNIKI

ROMAN.

V brezfrznosti njegovih besed, v pomanjkanju slehernega patosa v njegovi grožnji je videla, da misli popolnoma resno: bila je preverjena, da bo svojo besedo tudi izpolnil.

32.

Zasledovanje.

«Pozor! Skopec!» je kriknil Gonzalez. Blešeči žarek njegove svetilke ga je bil odkril. Udaril je z gorjačo po njem in past se je z ropotom sprožila.

«Tukaj je ena že opravila svoje delo!» je rekel in si ogledal zobovje skopca. «Krvava je.»

Manfred in Digby sta skrbno preiskovala tla. In potem je Manfred začel Gonzalezovo soperje; le-ta se je bil vnovič sklonil in je pobral krop blaga.

«Moško blago,» je rekel Leon. In njegovo soperje je izdajalo strah, ki ga je bil prevzel. «Sele nedavno je bil dočink tu; imel je večerno toaleto.»

Leon je pogledal na prst. «Kri je še sveža.»

Digby mu je pokazal rešetko ventilatorja, skozi katero je bil prihajal oni čudni duh. Ko se je Leon sklonil, je še vedno dalo po svežah.

«Najprej si hočemo ogledati tovarno. Ce ne odkrijemo ničesar, bomo prosili Oberzohna, da nas vodi, in če ne bo hotel storiti radovoljno, ga bom k temu pregorovil.»

Slučajno je Leonov obraz zašel v stoeč svetilke; Manfred je videl, da je zopet neprodoren in negiven.

«To pot,» je zaključil Leon, «ne obljubim ničesar. Moja grožnja bo neskončno bolj pohlevna kakor njena izvedba.»

Dospeli so do temičnega vhoda v tvorino. Manfred je posvetil vanjo.

«Tu bosta morala biti zelo previdna!» je posvaril.

Le počasi so se pomikali naprej; niso namreč vedeli, da se je med železjem in podtinami vila zasilna pot.

Enkrat, dvakrat je Leon postal in potokel po tleh. Obakrat je donebo voftlo.

Iskanje je dolgo trajalo in je bilo silno naporno. Minilo je četrte ure, preden je Leon posvetil s svetilko v zvezajoči vhod v podzemje.

On je šel prvi. Ko je dospel do tala, je v svetu luči zapazil obris moža, ki se mu je zdelo, da se plazi skozi vrata, in je nanj nameril revolver.

«Roke kvišku!»

Dobil ni nikakega odgovora in Manfred je stekel proti neiznancu. Obraz je bil v temi, toda posvetil mu je s svetilko v lice in je zagledal otrpel spadek mrtveca.

«Gurther!»

Tako je bil torej poginil, pri poslednjem poskušu, da bi privedel pomoč.

«Kača!» je kratko rekel Manfred. Toda na obrazu ni videti sledov, kolikor morem presoditi.»

«Ali ste videli njegovo zapestje, George?»

Tedačji je Gonsalez zagledal deklino na postelji; prepoznal je Johano, še preden ji je videl v obraz. Na pol pota do nje mu je spodrsnilo. Instinktivno je začutil, da je stopil na kačo, ki je odskočil in pripravil revolver za strelo.

«Usmiljeni bog! Poglejta!»

Zastrmel se je v kači; oči so mu begale od ene na drugo.

«Mrvti!» je rekel. «To je pojasnilo Gurthrova smrti.»

Naglo je razvezal Johanine vezi, dvignil njen glavo in pritisnil uho na njeni srce ter prisluhnil, ali še nije. Umivalca z vodo sta govorili celo povest.

Kje je bila Mirabela?

«Nije seveda ni več tu,» je pripomnil Manfred. «Sicer bi loputnica gori ne bila odprtta. Najbolje bo, da spravimo sirotino dekle proč od tod in da vse preščimo. Digby, pojde!»

Premolknil je.

«Ce je Oberzohn Še v hiši, morate paziti, da ne vzbudite njegove pozornosti!»

Deklica je bila potrebna nujne pomoči. Manfred jo je vzdrgnil in jo odnesel ven; pod Leonovim vodstvom so zašli na pot, ki bi se bila za Leona malone končala z zlomljениm tilnikom. Dospeli so nekaj jardov pred hišo.

«Sodom!» je pripomnil Gonzalez, «da so luknjo, v katero sem skoraj padel, namenoma izkopal. In prav nič bi ne bil presenečen, da je bila ta jama namenjena za poslednje bivališče po konemu Mr. Gurthru. Ali naj nesem dekle?»

«Ne, ne! Pojdite na ulico! Poiccart bi moral ob tem času že biti tu z vomat.»

«Poiccart se bolje razume na gojenje čebule kakor na šofiranje avtomobilov.»

Roganje mu ni prihajalo od srca. Njegova duša in srce sta iskala Mirela Leicestrovo.

Moral so daleč obiti plot iz debele bakrene žice, ki je obdajal hišo, in so pozneje ravno dospeli na Hangmans Line, ko so zagledali luči Spanza.

«Prepeljal jo bom v bolnico in polklic policijo,» je rekel Manfred. «Sodom, da tu v bližini ni prilike za telefoniranje.»

«Jaz bom bržkone telefoniral iz hiše,» je resno odvrnil Leon.

Tam, kjer je stal, ni mogel presediti, ali so vrata zaprta ali odprtta. Nad vrati ni bilo okna; zato je bilo nemogoče doznavati, ali je hodnik razsvetljen ali ne. Hiša je ležala v popolni temi.

Leon je bil tako potret, da ni niti dal navodil Poiccartu, kako in kam naj voziti, le-ta pa je bil zaradi neprjetne naplage, ki mu je bila vsiljena, tako v zadrugi, da je z veseljem prepustil vodilo Georgu.

Novine na slaščicah in v pasjem jeziku

V novinarstvu je mnogo kurijoznosti. — Novine, ki jih lahko naročnik po prečitanju poje. — Glasilo ljubiteljev komarjev, sovražnikov dežnika, žepnega robca, cilindra itd. — List, ki izide vsakih 100 let.

Moderno ljudje hočajo imeti na vseh poljih družabnega življenga kurijoznosti. Zato ni čuda, da naletimo na abnormalnosti tudi v novinarstvu, ki se je baš zadnja leta zelo razvilo in postalo važen činitelj javnega življenga. Seveda ne velja to za vse novine, kajti tudi moderna doba poznava zakotne lističe, ki so preračunani samo na najniže instinkte in ki izpodkovanjo temelju držabnega življenga, namesto da bi jih utrjevali. Toda pustimo te novinarske abnormalnosti na stran in oglejmo si nedolžne, smešne pojave v novinarstvu, o katerih govorji Essad-Bey v zadnjih številki berlinskega tednika *Die literarische Welt*.

Novine se tiskajo navadno na ročnicijski papir in obravnavajo vse, kar zanimala javnost. Toda vsako pravilo ima svojo izjemo. V Rusiji je videl Essad-Bey med revolucionjo novine, tiskane na cigaretni papir, in sicer samo z ene strani. Te novine so primašale poročila o revoluciji v južni Patagoniji, priobčevalo so cenik kavarne pred revolucionjo in imena vseh 200 žen mašoškega sultana Mulei Jussufa. Na naslovni strani je bila slika izdajatelja, pod njo pa napis, da praznuje jubilej 11½letnega novinarskega dela. Vse drugo je cenzura zaplenila. Med revolucionjo so v Rusiji tiskali novine večnomoma na rjav ovojni papir, ker finešega papirja niso imeli ali pa ga niso hoteli spraviti v promet, kajti če bi bile novine iz finešega papirja, bi jih nihče ne čital, marveč bi se papir takoj porabil za najslabše vrste tobak, za tako zvan mahorko, ki je med nižjimi in srednjimi sloji v Rusiji zelo razširjena. Ovojnega papirja za mahorko Rusi niso mogli rabiti, ker predebel in ker smrdi, če ga prizgemo. Zato so ljudje novine čitali in jih dajali drugim, tako da so bile kljub neznamnitim nakladni razmeroma dobro razširjene.

V neki republiki na vzhodu so izhajale delj časa novine, pisane na jajčno lupino. Urednik je bil obenem trgovec, odnosno branjevec in je prodajal jajca, katerim so bile priložene novine na jajčni lupini. Vzorec teh originalnih novin je shranjen v muzeju v Carigradu. To so nekatere kurijoznosti na vzhodu.

Pa tudi Evropa ne pogreša novinarskih kurijoznosti. V Franciji so izdajali pred leti list, tiskan na platno. Imenoval se je »Najada« in je bila na meniju v prvi vrsti letoviščarjem. Tisk se je dal z vodo odstraniti in letoviščari so rabili potem list kot brisačo. Tako imeli dvojno korist. Zvez-

deli so vse važnejše dogodke, obenem so pa imeli vedno sveže brisače. Večji uspeh so dosegle novine nekega slaščičarja v Baltimore. Pisane so bile s čokolado na slaščice. Kdor je novine kupil, jih je najprej prečital, potem pa pojedel. Narobe seveda ni mogel stortiti, ker se novine v trebuhu ne dajo čitati. Neke vrste novine so tudi srca, konjčki, punčke in druga takra ropotija iz lecta, ki jo prodajajo pri na zlasti na sejmih in božjih potih in na kateri je s sladkorjem napisano, da on ali ona vroče ljubi, da ima hude srčne krče in da brez svojega ideala ne more živeti.

V Newyorku pa izdaja neki prisvojenec novine v pasjem jeziku. Tiskane so sicer v latinici, toda jezik razumejo po menjenju jezikoslovev samo psi. Elegantne Američanke, ki imajo psičke vseh pasem in vrst, so naročene na te novine in jih dan za dnevmi čitajo svojim ljubljencem. Prepričane so, da poslušajo psički vse članke z največjim užitkom. In mož, ki izdaja novine v pasjem jeziku, zelo dobro zasludi, ker ima med ženskim svetom mnogo naročnikov. Ljubitelji novinarskih kurijoznosti najdejo v Newyorku sploh mnogo zanimivega. Tako izhaja glasilo priateljev komarjev, glasilo šestiplasti ljudi, sovražnikov dežnika itd.

Najzanimivejši list te vrste pa izhaja v Londonu in se imenuje »Casnik za zatiranje cilindra«. Ustanovil ga je Anglež, ki je videl cilj svojega življenga v boju proti cilindru. Ko je umrl, je zapustil svoje premoženje nečaku pod pogojem, da bo tudi on izdal list, v katerem se bo boril za odpravo cilindra. In res izhaja to glasilo še zdaj vsako leto enkrat, in sicer samo v treh izvodih. Eno številko si pridrži izdajatelj, eno pošlje državnemu pravdu, v cenzuro, ena pa rom na angleški muzej. To je list z najmanjšo naklado na svetu.

Zelo originalen je tudi newyorški list »Illuminated Constellation«. Ta list mora iziti vsakih 100 let enkrat, in sicer ob vsaki 100letnici proglašitve ameriške neodvisnosti. Doslej je izšla samo ena številka. List ima približno obliko biljadne mize, tiskan je na osmih straneh in na vseki strani je 13 stolpcov. V žep se torej ne da spraviti. Prva številka je izšla v 28.000 izvodov in izdajatelj upa, da bo prihodnja številka dostavljena naročnikom pravčasno. Naročnina znaša za 100 let 60, za 1000 let pa 500 dolarjev.

Slednjič naj omenimo še angleški list, namenjen zatiranju žepnega rob-

ca. Izdajatelj tega kurijoznega glasila se je postavil na stališče, da je treba žepni robec odstraniti in nadomestiti s finim papirjem. Naročniki dobe z vsakim izvodom tucat papirnatih robcev namesto običajnega romana.

5000 km daleč bomo videli

Najnovejše čudo moderne tehnike bi lahko imenovali aparat, ki ga je konstruiral slovenski londonski inženier Baird. Kratka brzovaka je te dni omenjala, da se je porkus gledanja na daljavo posredoval. Cloveski pogled je po zaslugi moderne tehnike prvi segel 3000 milij daleč preko oceana.

Izumitev inženjer Baird se je pri svojem poizkusu sicer poslužil metod, ki sta jih uporabljala za gledanje na daljavo, odnosno prenašanje slik Nemec Carrolus in Franco Belin, vendar je izum izpopolnil in konstruiral na svoj način. Pri njegovem izumu ne gre za običajno prenašanje slik, marveč za pravilno gledanje na daljavo. Ljudje, ki so stali v Londonu pred Bairdovim aparatom, so natančno videli na plošči sprejemnega aparata, vsak njihov gib je bil točno reproducirан.

Toda inženier Baird, ki je že več let ločen od sveta, eksperimentira v laboratorijskem v Coventgardnu, je te dni dosegel nov prenenjliv uspeh. Konstruiral je aparat, ki ga je nazval noctovisor. S tem aparatom je mogoče opazovati predmete v ljudi v temi. Za ta izum je rabil izumitelj takoj zvane infrardeče žarke, s pomočjo katerih cloveka ali predmet v temi fotografira in istočasno prenese na platno. Baje je izum kupilo angl. vojno ministrstvo. Noctovisor pa, pr. omogoča opazovanje sovražne vojne ladje z obrežja, četudi je v temi ali se skriva za gostimi oblaki umetnega dima. Isto velja za sovražna letala v meglji ali v oblakih dima.

Prvi poizkusi gledanja na daljavo, ki jih je nedavno delal Baird, so se populoma posrečili. Baird je stal v svojem laboratorijskem v Londonu, v Newyorku pa je bil pri aparatu kapitan Hutchinson, šef ameriške družbe za televizijo. Najprej je Baird pred aparatom postavil lutko s koničasto čepico. Lutku so obrise lutke natančno razločili na sprejemnem aparatu v Newyorku. Nato je Baird sam stopil pred čarobno ogledalo. Prenos je bil še boljši in popolnejši. Hutchinson in njegovi tovariši so takoj spoznali izumitelja. Tudi novinari Foxa, ki je pred aparatom uganjal burke, so dobro razločili. Poizkusi so se zaključili s prenosom slike neke dame, kar se pa ni dobro posrečilo.

Strokovniki so mnenja, da je Bairdov aparat prvi zadovoljivo rešil problem gledanja na daljavo. Mož se je dolga leta trudil, da izpopolni svoj izum in res je dosegel popoln uspeh. Zanimivo je, da Baird pri svojih poizkusih ni bil običajnih leč, marveč cloveško oko!

Spretné zakovičarie
za pneumaticno zakovičanje sprejme
firma 1548
Cais i Majzl, montaža mostov
Titel (Bačka)

Pozor trgovci z vinom!
Nudi se Vam v najem dve veliki moderno urejeni kleti. Kavčič.
Selo št. 25, Moste, poleg kemične tovarne. 1589

Velik suh lokal
oddan za shranitev pohištva.
Kavčič, Selo št. 25, Moste, poleg kemične tovarne. 1588

Izvežbani kuharici
oddan v najem velik lokal s kuhanjo za manzo delavcev. Ponudbe na upravo lista pod »Menza«. 1587

Stanovanje
ene večje sobe, kabinet se odda mizni stranki. Kavčič, Selo 25, Moste, poleg kemične tovarne. 1586